

de Noordstar

door A. Norel - Straatma

1. DE NOORDSTAR KOMT!

Vijftig jaren geleden zag de zee er heel anders uit dan nu. Golven en branding en de hooge hemel daarboven waren natuurlijk dezelfde; maar 't verschil zat in de schepen. Je zag niet zooveel stoombooten varen.

Als je in Harlingen op 't havenhoofd stond, zeilden daar de groote houtbarken uit en de twee- en driemast-schoeners. Dat was een mooi gezicht! De wind in de zeilen, zoo'n stevige bries, die ieder lapje vol deed staan, en dan met zoo'n prachtig getuigd schip de wereld in, de Harlinger haven uit, de Zuiderzee over, door 't Vliegat naar de ruime Noordzee. Ver weg; naar Hamburg, naar Kopenhagen, naar Zweden en Noorwegen... Menige Harlinger jongen kwam naar huis en zei: „Vader en moeder, zoo gauw ik van school ben, ga ik naar zee.”

Gerben en Anne waren vrienden. Gerben z'n vader was kapitein; Kapitein Kuiper van de Noordstar.

't Was vroeg in den morgen. Had de klok al geslagen? Om zes uur zou Anne bij Gerben zijn en dan zouden ze samen naar de haven, naar 't Noorderhoofd. Want de Noordstar zou vanmorgen binnenkomen en dan moesten de jongens toch samen op het havenhoofd staan, om het schip te zien binnen zeilen. Als Gerben nu maar wakker was!

Ja, gelukkig, hij was kant en klaar. De jongens gaan meteen op stap. Ze loopen de Noorderhaven af, een straatje in, een kleine steenen trap op en dan zijn ze op 't havenhoofd. 't Is een lange dam, die een eind de zee inloopt. 't Waait er altijd. En 't ruikt er zoo grappig, naar wier en zeewater.

Iedere Harlinger jongen loopt er graag. 't Is of je zóó de wijde zee inwandelt, die overal rondom je is. En dan 't zicht op de breede haven vol schepen en schuiten. Al die masten met den kleinen wimpel in top, — de wimpel hoog in de lucht, die de wereld inwijst.

Twee kleine jongens staan nu op 't eind van 't Noorderhoofd. „Er is niet veel zicht,” zegt Gerben, juist zooals zijn vader 't altijd zegt. „'t Is heilig aan de kim.”

„'t Zal wel klaren,” praat Anne als een oude schipper terug. „Als de mist dikker wordt, zijn we voor niks zoo vroeg opgestaan, dan zien we 't schip toch niet vóór 't tusschen de twee hoofden ligt.”

„Och jong, dit is immers geen mist. 't Is soms wel zóó dicht, dat je niet eens den tweeden vuurtoren kan zien!”

En nog lang loopen ze eigenwijs te redeneeren over mistig weer en over 't gevaar, om dan de haven binnen te loopen als je de vuren van de beide torens niet goed ziet.

„Kijk,” roept Anne, „'t wordt lichter. Straks komt de zon er bij en dan. . . .”

„Nou, dan kunnen we ons nog best vergissen,” zegt Gerben. „De Adelaar is ook op de komst.”

„Net of ik geen bark van een tweemastschoener kan onderscheiden!”

„Maar als hij dan nog zóó ver is, dat je de masten niet tellen kunt en de ra's niet zien?”

„Wel, dan wachten we tot hij dicht genoeg bij is. 't Is immers vacantie, jô!”

Ja, 't was vacantie. 't Kon niets schelen, of 't tien of elf of twaalf uur werd. Ze liepen den steenen dam af naar beneden, tot vlak bij 't deinende water.

Krabben vangen!

Eerst zochten ze tusschen de blauwe basaltsteenen mossels, traptten er een paar stuk met de klomp, bonden ze aan een touwtje en wierpen ze dan in 't water. Daar beten de krabben graag op. Opeens had Anne een heele dikke. Je zou wel laten, die zoo maar aan te pakken.

„Geef op,” lachte Gerben en nam haar voorzichtig bij haar groote scharen. „O, wat 'n kwajel! Steek jij je vingers er eens tusschen, Anne.”

Maar Anne bedankte voor de eer.

Toen lieten ze de krab loopen; die haastte zich met haar rare, zijdelingsche gangetjes weer naar 't water toe.

Ze waren zóó in de vangst verdiept, dat ze vergaten uit te kijken naar 't schip. 't Was anders al heel helder geworden, je kon bijna zien tot op de ree.

De jongens werden geroepen.

„Hallo, wat doen jullie daar?”

„Krabben vangen,” riep Anne, „dat zie je toch!”

„Ja, maar waarom zoo vroeg? Moet Gerbens vader binnenkomen? Ik zie een zeil!”

Roets; — weg vlogen de krabbenvangers, den dam op.

„Ja, ik zie hem ook,” zei Anne.

„'t Zal de Adelaar wel wezen,” riep Jan, de jongen die juist aankwam en die altijd ruzie met Gerben maakte.

„De Adelaar is heel wat vlugger, dan die ongelukkige Noordstar. Dat is een zeiler van niks!”

Gerben ging er niet op in, want hij moest nu uitkijken en dat vechten met Jan nam te veel tijd. Maar hij zou 'm nog wel eens. Vaders Noordstar een zeiler van niks! Dat wist ieder in Harlingen wel beter!

Gerben was de eerste, die de drie masten onderscheidde en hij wist: „Vader komt!”

Het duurde nog wel een paar uur vóór de groote bark tusschen de havenhoofden doorgleed.

De jongens stonden met hun petten te wuiven. Gerbens vader stond aan 't roer en wenkte met de hand terug. Hij had de jongens allang door zijn kijker gezien.

En toen gebeurde, wat nog één keer vroeger met zulk stil weer gebeurd was. Gerben en Anne gaven mekaar een veelbeteekenende stomp.

Een matroos liet zich van het schip afglijden, sprong in de sloep en kwam naar hen toe. De beide jongens gingen naar de dukdalf, de groote havenpaal en wachtten opgewonden. De sloep legde vlak bij hen aan. Hendrik riep, of de heeren maar in wilden stappen.

Daar gleden ze langs de dikke paal naar beneden; goed dat ze oude vacantiepakken aanhadden.

Nu zitten ze naast elkaar op een bankje en vragen Hendrik uit over de reis. Hendrik roeit niet met twee riemen. Hij staat achter in de sloep en wrikt haar met één riem vlug door 't water. 't Is een wonder, zoo goed hij dat kan. Ze halen de Noordstar, die langzaam voortschuift met zijn slaphangende zeilen, gemakkelijk in. Als ze langs zij liggen, klimt eerst Gerben en dan Anne de touwladder op. Dát kunnen ze. Met één sprong over de verschan-sing, staan ze op 't dek. Dadelijk loopen ze naar 't stuur.

„Dag vader,” zegt Gerben.

„Dag kaptein,” zegt Anne.

„Dag jongens; thuis alles goed?”

Dan weten ze dadelijk niets meer te zeggen. 't Is altijd éven vreemd, als vader thuiskomt na een lange reis.

De jongens gaan 't dek rond en bekijken alles. Is er niets veranderd?

Onder een leeren kap staat de koperen bak met het kompas. „Kijk.” zegt Gerben tot Anne en je kunt zien, dat hij er trots op is, „de kap zit op 't kompas.”

Hij praat zoo luid, dat zijn vader 't goed kan hooren. „Als vader aan 't roer staat, dan komt de leeren kap nooit van 't kompas. Vader zeilt op de sterren, is 't niet vader?” Vader lacht even in zijn baard. Zóó vertelt Gerben, hoe hij zijn vader bewondert, zijn vader, den kapitein.

2.

OP ZEE

Het spreekt vanzelf, dat Gerben nog veel te jong is om te gaan varen. Ja, later, als hij groot genoeg is, maar nu moet hij nog naar school. Hij moet sommen maken en lessen leeren; hij moet nu nog op de groote kaart van Europa de plaatsen aanwijzen, waar vader altijd over spreekt: Arendal, Sundsval, Elzeneur, Haparanda....

Maar soms brengt de dag een verrassing. Gerben was ziek geweest en nu had de dokter aan zijn moeder gezegd: „Weet u wat Gerben noodig heeft? Hij moest eens een reis met zijn vader maken. Eén reis met de Noordstar helpt meer dan twintig drankjes.” Gerbens moeder had eerst niet veel zin. De jongen was nog te klein; als er storm kwam, was 't te gevaarlijk voor hem aan boord. 't Kon zoo vreeselijk spoken op zee, en oom Jakob, die was toch tien jaar geleden niet weer thuisgekomen....

Maar 't gebeurde tòch. Vader wou Gerben wel mee hebben, hij was 't met den dokter eens.

Wat had Gerben een praats bij school vóór de groote reis begon. Meester wees aan op de kaart: „Kijk jongens, zóó zal Gerben nu varen; daar, en daar en daar....”

De jongens jaloersch en Anne vooral. Maar hij kon niet mee, meester gaf hèm geen vacantie.

En zoo gebeurde 't, weer op een vroegen morgen, dat Anne op 't Noorderhoofd stond. Nu zonder zijn vriend, maar met wel tien jongens uit de klas.

De groote bark zeilde uit met een stevige bries en achter op 't schip stond een klein manneke. Dat was Gerben; hij wuifde naar Anne en de jongens met z'n pet. De jongens zwaaiden de petten, ze schreeuwden terug en probeerden 't schip te praaïen: „ohoi, ohoi!”

Anne bleef 't langste staan wuiven. 't Was hem een beetje vreemd om 't hart. Daar ging de Noordstar en nam zijn vriend mee! Hij zou wel acht weken wegblijven!

Gerben begon de reis met heerlijk weer. Zon en wind! Den heelen dag kon hij op 't dek zijn.

Maar wat zou hij den heelen dag doen?

Vader was druk bezig in de kajuit; hij zat 't journaal bij te schrijven en nog veel meer. Daar had hij Gerben niet bij noodig.

't Allerliefste was Gerben bij de matrozen, vooral bij Hendrik. Die kon zóó vertellen, dat je griezelde. Hendrik had ook zooveel beleefd; hij had in Oost en West gevaren. Hij vertelde van vliegende visschen en van haaien, hij had de middernachtzon gezien, die nooit onderging. „En ik ben over de linie gevaren, wel honderd keer,” vertelde hij Gerben. „Daar schijnt de zon zoo heet, jongen, de zee kookt er bijna!”

Toen ze door 't Vliegat voeren, zat Gerben ook bij Hendrik.

„Daar heb je de Brandaris nou,” wees hij den jongen.

„Die is hoog,” zei Gerben, „hij schijnt zeker ver de Noordzee op.”

„Ja,” zei de matroos, „maar zóó mooi kan hij niet schijnen of de schepen vergaan hier nog wel. Hier is je oome Jakob gebleven met de Albatros. Zie je daar die gronden, waar de branding zoo sterk is? Nou, dáár denken ze, dat 't gebeurd is in een stormnacht. Maar wéten doen we 't niet. Er is niemand overgebleven, om 't na te vertellen.”

„Ik snap er niks van,” zei Gerben, „dat zoo'n groote bark vergaat. Zoo'n schip is toch zoo sterk.”

„Och jong,” zei Hendrik, „op zee gebeuren de raarste dingen. Je oome Jakob, dat is nou bij een storm ge-

beurd, dus dat is gewóón, maar ik heb wel van schepen gehoord, die vergingen, zóó maar, in de stille zee."

„Op een klip?" vroeg Gerben.

„Nee," zei Hendrik zacht, „heb je wel 's van den Vliegende Hollander gehoord? Ik heb 'm gelukkig nooit gezien, maar wie 'm ziet. . . ., die moet vergaan! Een schipper uit Makkum zag hem bij volle maan. . . ., een groote zwarte bark, met witte zeilen, en wat 't gekste was? Hij maakte geen geluid en je hoorde geen stem. 't Ging zonder kompas en roer, hij voer en hij verdween!"

„En toen?"

„Ja, en toen?” zei Hendrik, maar hield opeens stil.

„We praten er maar niet meer over,” zei hij, „de kapitein gelooft er niet aan.”

Gerben keek op, daar kwam vader aan. Hij wou, dat vader nog in de kajuit zat, want nou was 't uit met Hendriks mooie verhaal.

Eén ding moest hij nog weten. „Hendrik, en wat gebeurde er met dien Makkummer schipper?”

„Ook vergaan,” zei Hendrik somber. Meer kon Gerben van Hendrik niet te weten komen op de reis; de matroos zweeg er over.

Of vader 't hem verboden had?

Gerben zag wel heel veel op zijn vaart. Hij trof 't. Er gebeurde nog iets bijzonders.

Op weg naar Sundsval deden ze Kopenhagen aan. En vader had beloofd, dan ga ik met je van boord en laat je de stad zien.

Toen de Noordstar in Kopenhagen lag, stapte kapitein Kuiper met zijn jongen aan wal. Hij deed nu iets, wat in Harlingen nooit gebeurde. Hij nam Gerbens hand in zijn groote, harde hand, net alsof hij bang was, dat hij hem hier in de groote, vreemde stad zou verliezen.

Ze bleven eerst langs den waterkant loopen, een prachtige, breede straat, van waaruit je de golvende Sont zag.

„Hier heet 't de Lange Linie,” zei vader, „hier zie je soms de groote viermasters op de Sont varen en er zijn ook nog een paar vijfmasters!”

„Vader, kunnen we die niet zien,” vroeg Gerben.

„Misschien treffen we 't nog,” zei vader, maar ik wil je eerst wat anders laten zien. 't Allermooiste komt nog.”

't Was een heele wandeling. Kopenhagen was toch wel een beetje anders dan Harlingen.

En toen ging vader met Gerben een kerk binnen.

Aan het einde van de kerk stond een heel groot beeld van den Heere Jezus. Gerben had er wel eens een plaat

van gezien, maar hier zag hij nu het beeld zelf; Jezus, die de armen naar hem uitstak.

Vader fluisterde, omdat zij in een kerk waren. „Dat heeft de beeldhouwer Thorwaldsen gemaakt en de woorden daaronder beteekenen: „Komt herwaarts tot Mij.” Stil en eerbiedig stonden de kapitein en zijn jongen, nog altijd hand in hand te kijken. En toen gingen hun oogen naar rechts en naar links. Daar stonden alle discipelen gebeeldhouwd, Petrus en Johannes, Jacobus en de anderen; niet zoo groot als de zegenende Heer, maar Gerben vond ze toch ook heel mooi. Misschien wel het allermooist vond hij den knielenden engel, die op zijn handen een groote, blanke schelp droeg.

„Vader, wat moet die engel,” fluisterde hij, „die daar voor den Heere Jezus knielt?”

„In de schelp komt het doopwater, daar worden de kindertjes gedoopt,” vertelde vader zacht.

Toen ze buiten kwamen, keek Gerben nog eens om. Ja, in 't schemerlicht van de kerk zag hij nog eens 't beeld van den Heere Jezus en Hij stak de armen naar hem uit. Gerben zag naar zijn vader. Vader was met zijn gedachten nog heelemaal in de kerk. Die vader toch! Hij was zoo sterk, hij had over zoo'n groot schip te commandeeren en bij de grootste stormen was hij niet bang. En nu had Gerben gemerkt, dat vader haast tranen in zijn oogen kreeg, bij wat hij in de kerk had gezien.

Ineens zei vader: „Moet je niet wat voor Anne meenemen, iets wat je vandaag hebt beleefd?”

Ze zagen platen van de stad, van de Sont met de groote schepen en van de mooie beelden. Vader dacht, „wat zal Gerben kiezen?”

En Gerben wist 't haast niet. Daar was een prachtige vijfmaster; dien zou Anne eventjes mooi vinden! Maar die plaat met 't beeld van den Heere Jezus er op! Als Gerben zijn oogen dicht deed, zag hij Hem zoo duidelijk voor zich, alsof hij nog in de kerk was.

Opeens zei hij: „Diè neem ik,” en wees naar de plaat van 't beeld.

Vader zei, dat hij gelijk had.

En hij mocht de plaat verzenden ook. De jongen schreef zelf het adres: Aan Anne de Boer, Voorstraat, Harlingen. Hij plakte er een Deensche postzegel op. Of hij daar ook blij mee zou zijn, die Annel! Toen zochten de kapitein en Gerben hun schip weer op. De avond begon te vallen; een lichte nevel hing over het water.

„Kijk,” zei vader, „jij zult 't treffen, Gerben,” en wees naar den havenmond. Een groote bark, een vijfmaster, schoof langzaam naar de volle zee, alle zeilen bij; 't was een wonder om te zien. Wit de zeilen, zwart 't schip, dacht Gerben en herinnerde zich Hendriks verhaal.

„'t Is toch de Vliegende Hollander niet?” zei Gerben, half ernstig, half voor de grap.

„'t Is de Kopenhagen,” zei vader, „de mooiste bark van de Oostzee.”

Den volgenden morgen koerste de Noordstar naar Sundsväl. Wat was dit toch een heerlijke reis voor Gerben. Elken dag was een feest voor hem.

Maar 't allerfijnst vond hij toch wel, dat zij op één dag twee Harlinger schepen praaiden. 's Morgens de Zee-meeuw met zijn wit-zwarten band; 's avonds de Laura, met het mooie boegbeeld, dat hij in Harlingen zoo vaak had bewonderd en nu hier in de Botnische golf zag. In de Botnische golf begon 's avonds laat de zee te spoken. Gerben lag in de kooi; hij had al geslapen, maar werd opeens wakker door 't sterke stooten van 't schip. Wat een herrie op 't dek. Haastige voetstappen, schreeuwen, stommelen. Daar viel iets met een harde plof vlak boven zijn hoofd. En wat deed de Noordstar raar! Dat was niet de gewone schommelende gang, waarop hij in slaap werd gewiegd. Gerben wou er wel uit. Wat was 't donker, zwart-donker om hem heen. Hij hoorde 't fluiten van den wind door de masten en sten-

gen. Raar toch. . . . Gerben moest weer aan den Vliegende Hollander denken. Stel je voor, dat ze hem tegenkwamen! „Dàn moet je vergaan,” had Hendrik gezegd. Die „Kopenhagen” was net de Vliegende Hollander; hij had 't best gezien. Nou moest 't 'm eens wezen onder een anderen naam. Je kon nooit weten! Gerben wist wel, dat vader niet van bange jongens hield. Maar wat deed die Noordstar raar! Hij steunde, hij stootte. . . . en hoei, hoei, floot de wind! 't Water sloeg tegen de patrijspoorten.

Er kwam iemand de kajuitstrap af.

„Vader,” riep Gerben, „bent u 't?”

Vader kwam met licht en hield dat boven Gerbens kooi.

„Wakker?” zei hij, „hoe dat zoo?”

„Vader, stormt 't hard?”

„Nou,” zei kapitein Kuiper, „dàt kan erger, hoor, anders liep ik niet bij 't stuur vandaan.”

„Dat is waar,” dacht Gerben, „dan bleef vader bij 't stuur,” en hij werd zoo gerust.

Opeens vroeg hij: „Als je den Vliegenden Hollander tegen komt, moet je dan vergaan? Is dat wel 's gebeurd?”

„Onzin,” bromde de kapitein. „Heeft Hendrik weer opgesneden? Is Gerben nou nog niet oud genoeg, om dat te begrijpen? Ik zou maar 's denken, aan wat wij in die kerk zagen in Kopenhagen, dan weet je wel, wie ons bewaren moet.”

Vader streek even met zijn ruwe hand over Gerbens haren en zei: „Gerben kan rustig gaan slapen.”

„Vader,” begon Gerben nog eens, want hij wou vader nog wel even bij zich houden: „Weet u, wat ik zoo'n mooien naam vind voor een schip?”

„Nou?”

„De Laura.”

„Ja, er zijn meer mooie namen: de Zeemeeuw, de Adelaar, maar ik vind geen naam zoo mooi als de Noordstar.”

„Waarom?”

„Op een Zeemeeuw en op een Adelaar kan je niet zeilen en een Laura kan je ook den weg niet wijzen.”

Ja, daar had vader gelijk aan.

„Weet je wel,” vroeg vader, „wat ik jullie leerde zingen?

*De Noordstar, die mij veilig leidt,
Op mijne reis naar de eeuwigheid.*

Maar nu slapen, mijn jongen.”

En vaders hand streek hem weer over de stugge haren. Toen vader weg was viel Gerben zóó maar in slaap. Geen storm en geen Vliegende Hollander kon hem meer onrustig maken.

3.

DE PET AF

Het was herfst geworden.

Die reis was al lang voorbij. Gerben ging naar school en Anne haalde hem elken morgen af.

Nu zou het schip in de winterrust komen. Nu kon er geen hout worden gehaald uit de Botnische golf. De havens daar zaten versperd door groote ijsblokken.

De Harlinger haven lag vol schepen; ze lagen met de koppen naar den wal. Als je dicht bij den kant liep, ging je onder de boegsprietten door. Je kon den gouden vogel vóór op de Adelaar en het mooie blauwe beeld van de Laura aanraken.

De Noordstar was ook afgetuigd en nu mochten Anne en Gerben een avond op visite komen in de kajuit. Dat was het afscheidsfeest. Ze zouden chocolade drinken en scheepsbescuit eten, maar het allerfijnste was, dat ze een nacht mochten blijven slapen.

Gerben was dat al gewend op zijn reis, maar Anne was er opgewonden van. Daar zaten ze dan in de gezellige kajuit. Anne vond 't er nu nog mooier dan overdag. Hij keek naar de groote koperen lamp, die zóó eigenaardig in een beugel hing, dat zij altijd rechtop bleef staan, hoe 't schip ook slingerde op zee. En daar had je de groote, ronde scheepsklok. En de koperen knoppen van de kastdeurtjes blonken zoo bij het lamplicht. Er was toch nergens zoo'n gezellige kajuit als op de Noordstar.

Er gebeurde niets bijzonders op dien avond. De kapitein vertelde, wat van zijn reizen, ook van verschriklijke stormen. „De zeilen woeien kapot,” zei hij, „en de masten kraakten!”

De jongens vonden 't fijn om te hooren. 't Was immers tòch goed afgeloopen, anders zaten ze hier niet.

Dan moesten de jongens examen doen over de Harlinger schepen.

„De Zeemeeuw?” vroeg de kapitein. — En zij antwoordden: „Een driemastschoener, met kapitein De Bruin.”

„De Botnia?” — „Een bark, met kapitein De Vries.”

En zóó ging 't maar door. De Oostzee-pakket, de Adelaar . . . en de jongens misten niet. De avond vloog voorbij.

„Nou naar huis,” plaagde de kapitein.

„Naar kooi, bedoelt vader,” zei Gerben.

„Ja jongens, 't wordt tijd; roep 't volk maar.”

Wat ging er gebeuren?

Gerben wist 't wel. Hij sprong het kleine trapje op, liep bij 't lantaarnlicht over 't dek en riep in 't vooronder, dat de mannen komen moesten.

Toen Gerben terug kwam, zei vader, wat hij elken avond zei: „Gerben, het Woord.” Vader zei nooit, de Bijbel; hij zei altijd het Woord; „Gerben, het Woord!”

Gerben deed een kastje open en haalde den Bijbel er uit. Anne hoorde gestommel op 't dek en geloop. Daar kwamen de mannen het trapje van de kajuit af; allemaal; ook het jongste matroosje.

Ze gingen op het lage bankje zitten. De kapitein bladerde in den Bijbel, zocht een hoofdstuk, waar van de zee in voorkwam en las:

„De Heere in de hoogte is geweldiger dan het bruisen van de groote wateren, dan de geweldige baren der zee.”

Anne kon maar half luisteren. Waarom?

Hij had iets gezien, dat hij nog nooit in zijn leven had gezien: De kapitein had zijn pet afgezet, toen hij in den Bijbel begon te lezen.

Altijd zat die pet op 't hoofd van den kapitein. Al was 't ook snikheet in de kajuit, zooals vanavond met het potkachtje en de olielamp. De pet bleef op.

En nu zag hij in eens den kapitein zonder pet!

Hij had wel met Gerbens vader door Harlingen geloopt, maar er was niemand, voor wien kapitein Kuiper de pet afnam. Hij groette ieder met een handzwaai.

Hij had wel gezien, dat een van de heeren, aan wien de Noordstar hoorde, aan boord kwam, maar toen tikte de kapitein met één vinger aan de klep. „Dag mijnheer,” zei hij; en de pet bleef op.

Voor wien zou hij ook de pet afnemen? Hij was de baas van een van de grootste schepen!

Daar moest Anne weer naar 't voorlezen luisteren.

„De Heer in de hoogte is geweldiger dan de baren der zee,” las de kapitein, en hij las 't met de pet af.

Voor den Bijbel ging zijn pet af.

En zonder 't precies te kunnen uitleggen, voelde Anne den grooten eerbied van den kapitein voor den Bijbel.

Een poosje later lagen de jongens naast elkaar in de kooi.

De harde hand van den kapitein ging over de haren van Gerben en van Anne. De jongens moesten maar gauw gaan slapen, zei hij, 't was al laat.

Maar Anne bleef nog even napeinzen over den fijnen avond.

Toen Gerben al sliep en Anne bijna indommelde op het zachte wiegen van de Noordstar, dacht hij nog eens vol verwondering: „Hij nam zijn pet af voor den Bijbel.

Voor den Bijbel ging zijn pet af!”
